

Trinh 27-12-92

(24) 1

**MUỐN BÌNH THƯỜNG HOÁ THỰC SỰ BANG GIAO VỚI HOA KỲ
CHÍNH QUYỀN HÀ NỘI PHẢI DÂN CHỦ HOÁ THỰC SỰ
TÔN THẮT THIÊN**

Như mọi người có theo dõi tin tức trong mấy tuần qua, chính quyền Hà Nội đang thi hành một chiến dịch vượt ve Hoa Kỳ. Cơ hội là vụ mà người Hoa Kỳ gọi là MIA (em ai ấy - vụ những lính Mỹ mất tích ở Việt Nam trong thời chiến tranh). Thay vì trích thưởng và cứng rắn như cách đây một năm, chính quyền Hà Nội nay lại hết sức nhún nhường mềm dẻo; Hoa Kỳ đòi gì Hà Nội cũng chịu và "OK". Đặc biệt là họ bằng lòng cho Hoa Kỳ xem xét tất cả những hồ sơ và dữ kiện liên quan đến vụ lính Hoa Kỳ bị giết hay bị làm tù binh ở Việt Nam.

Tại sao lại có sự xoay chuyển 180 độ như vậy? Lý do chính là sự thay đổi tổng thống Hoa Kỳ vào ngày 21 tháng giêng sắp tới. Ngày đó ông Bush sẽ trao quyền cho ông Clinton. Từ đây đến đó, chính quyền Hà Nội chạy đua với ông Clinton vào Nhà Trắng. Hà Nội muốn ông Bush bãi bỏ lệnh cấm vận với Việt Nam và lập bang giao với chính phủ Việt Nam hiện tại trước khi ông Clinton nhậm chức vì, nếu không, vấn đề bỏ cấm vận, và nhất là vấn đề lập bang giao có thể bị kéo dài lòng thòng một thời gian dài nữa. Sự kiện này có hai nguyên nhân.

Nguyên nhân thứ nhất là ông Clinton thuộc Đảng Dân Chủ. Đảng này thường đặt vấn đề nguyên tắc nặng hơn là vấn đề tiền bạc. Về điểm này họ rất khác Đảng Cộng Hòa của ông Bush.

Đảng ông Bush bề ngoài thì thường hung hãn lớn tiếng về bảo vệ dân chủ tự do, nhưng trong thực tế họ chỉ thực sự chú trọng vào khía cạnh "business", n.l. "làm ăn", làm "áp phe", làm tiền. Làm ăn, kiếm lời được là họ thoả thuận, ký kết dễ dàng, bất kỳ với ai, kể cả với những chính quyền cộng sản hay độc tài mà họ tố cáo hằng ngày. Thái độ họ đối với Trung quốc từ năm 1972, hay đúng hơn, từ năm 1968, và nhất là sau biến cố Thiên An Môn là một thí dụ điển hình.

Đảng ông Clinton thì trái lại. Trong việc đòi dân chủ trong lãnh vực quốc nội cũng như quốc tế, hành động của họ thường đi đối với tuyên bố của họ. Tuy không thể nói rằng Đảng Dân Chủ Hoa Kỳ thiên tả kiểu "xã hội chủ nghĩa", nhưng cũng có thể nói rằng, trong chính trường Hoa Kỳ, nó thuộc về phe tả. Cho nên, nay nắm được chính quyền, họ sẽ tích cực tranh đấu cho dân chủ để chứng minh rằng họ là một đảng tiến bộ và có thành tích đấu tranh tích cực cho dân chủ tự do.

Lý do thứ hai liên quan riêng đến ông Clinton. Trong quá khứ, và trong thời gian tranh cử năm nay, ông ta đã công bố rõ ràng lập trường của ông về vấn đề dân chủ. Từ ngày đắc cử, ông lại càng tuyên bố mạnh hơn nữa. Ví dụ, ngày 1 tháng 10 qua, trong việc đối xử với Trung Quốc, ông ta công kích Tổng Thống Bush "không chú tâm đến dân chủ", và nhấn mạnh: "chúng ta phải đòi có tiến bộ thêm về nhân quyền và nhân phẩm". Ngày 19 tháng 11, trong dịp tiếp xúc đầu tiên với báo chí ở Washington từ ngày ông đắc cử, ông tuyên bố: "Hoa Kỳ chúng ta phải nhắm mục đích cao cả hơn là nường niu mấy tụi độc tài và đứng bên lề khoanh tay nhìn trong

khi toàn thế giới đang tiến về hướng dân chủ'.

Đối với Hoa Kỳ, Trung Quốc tất nhiên quan trọng hơn Việt Nam. Ông Bush và Đảng Cộng Hoà phải nung niu chính quyền Bắc Kinh vì lý do sợ mất 'làm ăn'. Những thái độ Đảng Dân Chủ rõ ràng: dân chủ quan trọng hơn là 'business' (áp phe). Nếu về vấn đề dân chủ ông Clinton cứng rắn với Trung Hoa, thì không có lý do gì ông lại nung tay với Việt Nam.

Rất có thể ông Bush sẽ bỏ lệnh cấm vận trước ngày 21 tháng 1 tới. Và có thể ông ta cũng lập bang giao với chính phủ Hà Nội. Nhưng từ lập bang giao đến bình thường hoá bang giao n.1. có thái độ hữu hảo với chính quyền Hà Nội, và đặc biệt là viện trợ ồ ạt cho một nước Việt Nam do một chính quyền chống đối mạnh sự dân chủ hoá là một chuyện khác. Ta có thể nói chắc rằng chính phủ Clinton chỉ thật sự bình thường hoá bang giao với Việt Nam nếu Việt Nam có một chính quyền dân chủ thật sự.

Trong lúc Việt Nam đang bị Trung Quốc lấn áp và đe dọa nặng nề vì Việt Nam đang ở trong tình trạng cô lập trầm trọng và kiệt quệ vì gần nửa thế kỷ chiến tranh triền miên, Việt Nam cần có những nước bạn tốt và giàu yểm trợ và viện trợ để đương đầu với mối đe dọa từ ngoài và để phát triển nhanh chóng cho dân đỡ khổ bên trong. Dân chủ hoá là điều kiện căn bản để có những nước bạn như vậy. Đây là một điều mà những người sáng suốt trong Đảng Cộng Sản và trong nước Việt Nam phải suy nghiệm cho kỹ.

27/12/1992.